

HOPP I ÄNDENS TID

Hopp för ekonomin

12

goda förvaltare. När Jesus säger att det är svårt för en rik att komma in i Guds rike så menar han inte att det är en synd att ha pengar. Abraham (1 Mos. 13:2), Job (1:1-3), Josef (Matt. 27:57) och Sackeus (Luk. 19:2) är några exempel på rika personer som var rättfärdiga. Bibeln kallar oss att vara goda förvaltare av de medel som Gud gett oss, oavsett om vi har lite eller mycket (1 Tim. 6:17-19). I liknelsen om talenterna var det den tjänare som bara fick en som inte förmerade sina pengar och fick domen. De andra belönades med Jesus beröm (se Matt. 25:14-30). När Jesus, som har hela universums tillgångar till sitt förfogande mirakulöst förmerar de fem bröden och två fiskarna till 5000+ personer ger han en lektion i sparsamhet till sina lärjungar: "När de var mätta sade han till sina lärjungar: "Samla _____ de stycken som har blivit över, så att inget blir förstört."" (Joh. 6:12). Oavsett hur mycket pengar vi tjänar, så bör vi leva så enkelt vi kan. Att spara pengar så att vi "alltid och under alla förhållanden har nog av allting och kan ge i överflöd till varje gott verk" är bibliskt (2 Kor. 9:8, se äv. 2 Kor. 12:14; Ords. 13:22; Ef. 4:28). I antika Israel förväntades israeliterna ge ett andra tionde till välgörenhet (5 Mos. 14:22-29), en princip som också är tillämpbar i Nya Testamentet (1 Kor. 16:1-2).

Olika sorters fattigdom

Guds tiondesystem var oerhört rättvist eftersom det krävdes lika stor procentuell uppoffring från både rika och fattiga. Många fattiga är väldigt snara att visa sin avsky mot de rika och önskar att de själva skulle vara rika. Därmed är girighet en lika stor fara för fattiga som för rika. Gud hatar all girighet. Vissa fattiga har aldrig lärt sig förvalta pengar och skulle förbli fattiga oavsett hur mycket pengar man gav dem. Dessa är inte värdiga fattiga och bör inte förlita sig på andras givmildhet. I stället bör de lära sig att arbeta flitigt och förvalta de små medel de redan har (2 Thess. 3:10; Ords. 10:4). Då kan Gud anförtro dem med större medel senare. Som ett exempel för oss arbetade Paulus så ofta han kunde med sina händer för att inte ligga någon till last (1 Thess. 2:9; 2 Thess. 3:8; Apg. 20:34).

Om vi följer Guds ekonomiska principer och litar på hans löften kommer vi att kunna vila tryggt om natten även om finanskriser sveper över oss.

Finanskrisen 2008 var den värsta sedan den stora depressionen på 1930-talet. En bostadsbubbla i USA satte igång en kedjereaktion i hela världen som gjorde att storbank efter storbank gick under. Storföretag varslade och stängde. Hela länder gick i konkurs och de politiska spänningarna i världen blossade upp. Följderna blev katastrofala. 30 miljoner människor förlorade arbetet. 100 miljoner människor halkade under fattigdomsgränsen. Antalet undernärda sköt i höjden till 1 miljard människor. Upplopp och våldsamma protester uppstod runtom i världen.

Girighet – ett av tidens tecken

När man undersökte orsakerna till finanskrisen återkom en orsak gång på gång – girighet. T.ex. så betalade USA:s skattebetalare 170 miljarder dollar för att rädda AIG så att de kunde betala ut 165 miljoner i bonusar till sina övermåttligt rika anställda, medan de fattiga låntagarna vräktes från sina hus och behövde bo på gatan. Det kunde med rätta sägas att "kärleken till pengar är _____ till allt ont" (1 Tim. 6:10). Klyftan mellan rika och fattiga ökar ständigt. 1 % av världens befolkning äger 50 % av världen tillgångar. De 85 rikaste personerna i världen äger mer än de 3,5 miljarder fattigaste. Enligt Bibeln skulle människorna "i de sista dagarna" "älska sig själva och vara penningkära" (2 Tim. 3:1-2). En fruktansvärd dom väntar de giriga rika: "Lyssna, ni som är rika, gråt och klaga över de _____ som skall komma över er. Er rikedom skall förmultna och era kläder förtäras av mal. ... Ni har samlat skatter i de sista dagarna. Se, den lön ni undanhållit arbetarna som skördade era åkrar... Ni har levt i lyx och överflöd på jorden. Ni har gött er på _____." (Jak. 5:1-5, äv. Luk. 12:16-21). Miljontals människor tjänar avguden mammon. Enligt Jesus är det fullständigt omöjligt att vara kristen samtidigt som man lever för pengar: "Ni kan inte tjäna både Gud och _____." (Matt. 6:24, äv. 19:23-24). John Wesley instämde: "Använd inte något av en så dyrbar gåva bara för att tillfredsställa ögonens lystnad, till överflödiga och dyrbara kläder och

till onödiga smycken. Använd inte något av dem till överdrivna prydnader för era hem, till onödiga och dyrbara möbler, till dyrbara tavlor, målningar och förgyllda ting... Använd inte pengar för att tillfredsställa livets fåfänga och för att vinna beröm och beundran bland människor." (John Wesley, "The use of money", sermon 50). Bibeln står för en enkel livsstil utan smycken, dyra kläder och onödig lyx (1 Pet. 3:3-4, 2 Mos. 33:2-6, 1 Tim. 2:9-10). Sanningen är att ingen av oss är befriade från denna fara.

Motgiftet mot girighet

I sin kärlek till människorna gav Gud ett motgift mot girighet, och det kallas *självuppoftande givmildhet*. Gud gav tydliga befallningar till Israels folk om att ta hand om de verkligt fattiga: "Om det finns någon fattig hos dig, en av dina bröder, i någon av dina städer i det land som HERREN, din Gud, ger dig, skall du inte förhärda ditt hjärta eller tillsluta din hand för din fattige broder, utan _____ öppna din hand för honom och villigt låna honom vad han behöver i sin brist. ... Fattiga kommer nämligen aldrig att saknas i landet, därför befäller jag dig: Du skall _____ öppna din hand för din broder, för de behövande och fattiga i ditt land." (5 Mos. 15:7-8, 11, se även Ords. 3:27-28; 19:17). Jesus uppmanar sina efterföljare: "Sälj vad ni äger och ge _____. Skaffa er en börs som inte slits ut, en outtömlig skatt i himlen, dit ingen tjuv når och där ingen mal förstör. Ty där er skatt är, där kommer också ert _____ att vara." (Luk. 12:33-34). Det är inte storleken på summan som betyder något för Gud utan den självuppoftande andan och villigheten i hjärtat (Luk. 21:1-4; 2 Kor. 9:7). Efter denna princip levde den tidiga kristna kyrkan: "De sålde sina egendomar och allt vad de ägde och delade ut till alla, efter vad var och en _____." (Apg. 2:45). Denna givmildhet är en kristen plikt, för "Om någon har denna världens tillgångar och ser sin broder lida _____ men stänger sitt hjärta för honom, hur kan då Guds _____ förbli i honom?" (1 Joh. 3:17; se äv. Matt. 25:31-46).

Gud förväntar inte nödvändigtvis att vi ska göra oss av med alla våra egendomar för att bli kristna (Luk. 5:27-29). Men han förväntar att vi ska vara villiga att göra det om det skulle behövas (Mark. 10:21-22, Luk. 14:33). Så lite fäst vid våra jordiska egendomar kallar Gud oss att vara. Till

det har han lovat att förse oss med alla våra behov: "Lev inte för pengar, utan nöj er med vad ni har. Gud har själv sagt: Jag skall aldrig _____ dig eller överge dig." (Heb. 13:5, äv. 1 Tim. 6:7-8; Matt. 6:31-33; Fil. 4:19).

Tionde

För att försäkra att vår givmildhet behålls konstant har Gud instiftat ett system som kallas tionde. Gud äger allt på jorden, inklusive pengarna (Ps. 24:1; 50:1; Hag. 2:9). Men den andel som han förväntar sig regelbundet från oss är endast en tiondel av vår inkomst. Det var en gammal praxis som först nämns hos Abraham och Jakob (1 Mos. 14:20; 28:20-22). Under Israels tid förklarade Gud: "All tionde av jorden, både av säden på jorden och av trädens frukt, tillhör _____. Den är helgad åt HERREN." (3 Mos. 27:30). Tiondets ändamål specificerades också tydligt: "Se, jag ger åt _____ allt tionde i Israel till arvedel, som _____ för den tjänst de utför, tjänsten vid uppenbarelsetältet. ... Bland Israels barn skall de inte ha någon arvedel. Ty det tionde som Israels barn offrar som gåva åt HERREN ger jag som arvedel åt leviterna." (4 Mos. 18:21-24). När Israels folk försummade tiondet såg Gud mycket allvarligt på det: "Får en människa stjäla från Gud? Ändå stjal ni från mig. Ni säger: "Vad har vi stulit från dig?" _____ och offergåvor. Förbannelse har drabbat er, ty ni och hela folket stjal ifrån mig. För in _____ tionde i förrådshuset, så att det finns mat i mitt hus. Pröva mig nu i detta, säger HERREN Sebaot, om jag inte kommer att öppna för er himlens fönster och låta _____ strömma ut över er i rikt mått." (Mal. 3:8-10). Stöld är en allvarlig synd, och än värre när det är från Gud själv. Tiondeprincipen fortsätter att vara giltig i Nya Testamentet (Matt. 23:23; Luk. 20:25; 1 Kor. 9:11-14). Tiondet skulle föras in i Guds hus (Mal. 3:10). Och i Nya Testamentet är Guds hus "den levande Gudens församling, sanningens pelare och grundval." (1 Tim. 3:15). Tiondet ges till Guds sanna församling för att möjliggöra att "de som predikar evangeliet skall [kunna] leva av evangeliet" (1 Kor. 9:14).

Är pengar onda?

Bibeln tydliga undervisning om självuppoftande givmildhet har lett vissa till att tänka att pengar är onda och gör därför sig av med pengar så fort de får dem. Men det är att gå till en annan ytterlighet. Sådana är inte